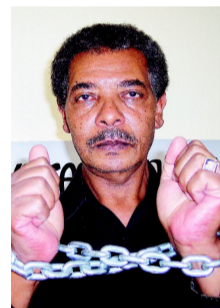

93 journalister på flukt fra Etiopia

I de siste 13 årene er 11 journalister drept og 85 fengslet og torturert: I Etiopia eksisterer pressefriheten bare som teori.

AV GIRMA ENDRIAS MULAT

LENKET: Den etiopiske redaktøren Kifle Mulat.

I praksis tillater ikke diktatoren, statsminister Meles Zenawi, og hans regime journalister å utøve yrket sitt i frihet. Regjeringen kaller dem da også for «kriminelle og konfliktskapende». Som et resultat av forfølgelsene i hjemlandet, er 93 etiopiske journalister på flukt – og lever i eksil i andre land verden over.

En av dem er presidenten i foreningen The Ethiopian Free Press Journalists Association (EFJA), Kifle Mulat. Han ble anklaget for forræderi og folkemord mens han var på en konferanse i regi av African Free Press Journalists i Accra, hovedstaden i Ghana, og kunne ikke reise tilbake til Etiopia. I dag lever han i en flyktingleir i Uganda.

Lenket

Mulat var æresgjest ved en konferanse om forholdene for etiopiske medier i Amsterdam 10.-12. juni. Han talte til forsamlingen med lenkede hender.

– Mine kolleger og mitt folk er lenket slik. Vår ytringsfrihet er borte, våre journalister sitter i fengsel, noen av oss er tvunget til å forlate våre hjem og familier og bo i eksil. Vi ønsker

nå å vise verden angrepene på grunnleggende menneskerettigheter i Etiopia. Det internasjonale samfunnet må bli oppmerksom på diktatorens alvorlige overgrep mot journalistene i landet, sa Mulat.

Formålet med konferansen var å undersøke mulighetene for alternative medier i Etiopia. Den lokale frie pressen eksisterer knapt mer.

Stengte redaksjoner

Valget i Etiopia i mai i fjor ble vunnet av opposisjonspartiene med stort flertall. Meles Zenawi og hans parti skulle da overføre makten til opposisjonspartiene. I stedet valgte han å beholde makten, og lederne av opposisjonspartiene ble kastet i fengsel. Flere militærleirer er bygd om og brukes som fengsler, der sitter tusenvis av uskyldige fengslet.

Aviser og tidsskrifter er stengt. Det er kun regjeringens egne aviser som får komme ut og situasjonen for uavhengige journalister har blitt enda verre. Omkring 22 journalister og redaktører sitter for tiden fengslet. Blant dem Serkalem Fasil, den kvinnelige redaktøren og utgiveren av avisene Minilik og Askual, som er gravid i åttende måned.

– Det faktum at hun nektes medisinsk hjelp, og at hennes ufødte barns liv er i fare, viser diktaturregimets sanne ansikt, sier Kifle Mulat.

Mulat selv er sjefredaktør og utgiver av avisen Ethio Times og magasinet Lisane Hizb.

DEMONSTRERER: Etiopiske journalister krever løslatelse av fengslede kolleger utenfor den etiopiske ambassaden i Nairobi 2. mai i år.

Han er en velkjent person i Etiopias presse og ble valgt til leder for EFJA for en fem års periode, en organisasjon som nå er tvangsoppløst og har fått sine lokaler vandalisert av regimets sikkerhetsstyrker. Amnesty International bekrefter at Mulat har vært arrestert seks ganger av regimet.

– Å leve utenfor landet jeg elsker, uten familien min og uten å kunne utøve yrket mitt som jeg er stolt over, var ikke et frivillig valg. Jeg ble tvunget til det. Det etiopiske regimet har nektet meg innreise til mitt eget land. Jeg skulle ønske jeg også kunne vært hjemme, sett elendigheten og trakasseringen mine kolleger

opplever på nært hold. Men i vårt samfunn er det ikke lett å leve slik man ønsker. Jeg har vært fengslet før, og å bli mishandlet var en del av hverdagen i journalistyrket. Det var ikke det største problemet jeg opplevde. Det som er verre, er tanken på situasjonen for kollegene mine, familien min og hjemlandet mitt.

Ber om hjelp

Mulat retter sterke oppfordringer til internasjonale presseorganisasjoner om å engasjere seg i Etiopia.

– Regimet vil bare høre på dem som støtter systemet. Andre journalister tillates ikke å skri-

ve åpne sannheter. De blir bøtelagt for store summer, som de ikke er i stand til å betale. Og når de ikke betaler, settes de i fengsel. Vår organisasjon har verken makt eller midler til å gjøre noe med dette, annet enn å rapportere det til IFJ, CPI og andre internasjonale menneskerettsorganisasjoner, sier Mulat:

– Jeg vil også utfordre Norsk Journalistlag, Redaktørforeningen og andre norske presseorganisasjoner om å legge press på regjeringen i Etiopia. De må kreve at fengslede journalister settes fri og at trakasseringen av journalister i Etiopia stoppes.

Derfor bor jeg i Bergen

Det er nå mer enn syv år siden jeg flyktet fra Etiopia, den 7. april 1998.

De demokratiske rettighetene for pressen i Etiopia er fortsatt de samme som før jeg forlot landet – eller enda verre. Selv om landets grunnlov gir innbyggerne rettigheter som organisasjonsfrihet, ytrings- og pressefrihet, er virkeligheten den stikk motsatte. Etiopisk presse opplever at forholdene blir verre dag for dag.

Her er hendelsene som fikk meg til å flykte:

- Da jeg var journalist skrev jeg om en episode hvor lederen i universitets studentråd ble drept. Mange andre ble slått til døde og atter andre ble fengslet fordi de hadde demonstrert for å få regjeringen til å endre grunnloven samt gjennomføre noen økonomisk reformer. Etterpå

ble jeg arrestert av Central Criminal Investigation Department den 25. september 1994. Selv om saken ikke var avsluttet, ble jeg løslatt 30. mars 1995 ved hjelp av Amnesty International og andre internasjonale humanitære organisasjoner. Tiden i fengselet var en lang og fryktelig erfaring med pryl, tortur og mishandling.

• En annen episode var da Egypts president Hosni Mubarak kom på statsbesøk til Etiopia, og det var et attentatforsøk mot ham. En fundamentalistisk, islamistisk gruppe sto bak. Denne gangen kritiserte jeg regjeringen for at den

hadde avskjediget medlemmer av sikkerhetsstyrken og erstattet dem med etniske medlemmer som ikke var gode nok. Også dette kostet meg to måneder i fengsel uten rettergang.

• Tredje episode kom etter at jeg skrev om journalisten Abay Haylu som døde i fengsel fordi han ikke fikk tilfredsstillende medisinsk behandling, og om Assefa Maru som var medlem i Den etiopiske menneskerettskongress og ble skutt og drept på gaten. På ny havnet jeg i fengsel uten rettergang.

Da bestemte jeg meg for å flykte. Heldigvis bor jeg nå i et land som praktiserer både rettferdighet og demokrati – her i Bergen, Norge.

GIRMA ENDRIAS MULAT

